

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2025
oktyabr

**TOSHKENT SHAHRIDAGI TURIN
POLITEXNIKA UNIVERSITETI**

*Xalqaro ilmiy-amaliy onlayn konferensiya
materiallari to'plami*

**“GLOBAL RAQAMLI INTEGRATSIYALASHUV:
2030-YILGACHA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA
TEXNOLOGIK VA INDUSTRIAL SANOATNI RIVOJLANTIRISH
ORQALI MIKRO VA MAKROIQTISODIY BARQAROR
O'SISHNI TA'MINLASH DOLZARBLIGI”**

**“GLOBAL DIGITAL INTEGRATION: THE RELEVANCE OF
ENSURING MICRO AND MACROECONOMIC SUSTAINABLE
GROWTH THROUGH TECHNOLOGICAL AND INDUSTRIAL
DEVELOPMENT IN THE TRANSITION TO A GREEN
ECONOMY BY 2030”**

**«ГЛОБАЛЬНАЯ ЦИФРОВАЯ ИНТЕГРАЦИЯ:
АКТУАЛЬНОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ УСТОЙЧИВОГО
МИКРО- И МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА ЧЕРЕЗ
РАЗВИТИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ И ИНДУСТРИАЛЬНОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ В ПЕРЕХОДЕ К ЗЕЛЁНОЙ
ЭКОНОМИКЕ К 2030 ГОДУ»**

7-MAXSUS SON

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr.
2025-yil, oktyabr.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Iloxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

ASSESSING RISKS IN BANKING ACTIVITIES TO ENHANCE THE EFFICIENCY OF FINANCIAL SERVICES	21
Saidov Jasurbek Latipbayevich	
MECHANISMS OF THE IMPACT OF STATE BUDGET REVENUES AND EXPENDITURES ON ECONOMIC GROWTH.....	24
Sheraliyev Nurbek Jumanazarovich	
O'QUVCHI VA TALABALARDA HUQUQIY MADANIYATINI TA'LIM JARAYONIDA YUKSALTIRISHNING ASOSIY YO'NALISHLARI VA TAMOYILLARI	27
Mansurova Zilola Akromxonovna	
O'ZBEKISTON BANK TIZIMIDA FINTECH INNOVATSIYALARINING RIVOJI VA ULARNING SANOAT-QURILISH SEKTORIDAGI TRANSFORMATSION TA'SIRI	30
Muzayyana Beknazarova	
TURIZM SOHASIDA RAQOBAT AFZALLIKLARINI YARATISHDA MARKETINGNING ROLI	33
Shaymanov To'liqin Mahmayusupovich	
O'ZBEKISTONDA DAVLAT BUDJETI IJROSINI RAQAMLASHTIRISHNING FISKAL INTIZOM VA SHAFFOFLIKKA TA'SIRI	37
Tangrieva Farida Abdulkarimovna	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA SUN'IY INTELLEKTNI TATBIQ ETISH ORQALI BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH	41
Radjabov Bunyod Abdullalilovich	
XXI-ASRDA JAHON IQTISODIYOTINING RIVOJLANISH BOSQICHLARI VA ASOSIY DRAYVERLARI	45
Jalolov Umidjon Xudoyberdi o'g'li, Yegamberdiyev Shuxrat Satimbayevich	
XALQARO RAQAMLI INTEGRATSIYA JARAYONIDA O'ZBEKISTON ISHTIROKI	48
Muyassarzoda Fayziyeva	
ФИНАНСОВЫЙ КОНТРОЛЬ КАК КЛЮЧЕВОЙ ИНСТРУМЕНТ ОБЕСПЕЧЕНИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ ИНТЕРЕСОВ И ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ УЗБЕКИСТАНА	52
Турсунбоева Нилуфар Отабековна	
ФИНАНСОВАЯ ГРАМОТНОСТЬ И ИНВЕСТИЦИИ	55
Ягудин Дмитрий Рустамович	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA BARQAROR TURIZM RIVOJI: GLOBAL TAJRIBA VA MILLIY YONDASHUVLAR.....	57
Xamdullayeva Gulhayo Ergash qizi	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA INVESTITSION QARORLARNI OPTIMALLASHTIRISH.....	59
Rustambekov Djasur Askarovich	
KORXONA POTENSIALINING MOHIYATI VA TUZILMASIGA OID NAZARIY HAMDA ILMIY YONDASHUVLAR TAHLILI.....	61
Djalilov Sardor Sadilloevich	
XALQARO IQTISODIYOTNING GLOBAL DAROMAD TENGSIZLIKLARINI SHAKLLANTIRISHDAGI ROLI: SAVDO SIYOSATLARI VA REDISTRIBYUTSIYA MEKANIZMLARINING TAQQOSLAYDIGAN TAHLILI	64
Kurolov Maksud Obitovich	
SURXONDARYO VILOYATIDA INVESTITSIYA VA YHM O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIK.....	73
Zaripova Muqaddas Jumaniyozovna, Normurodov Asliddin Alijon o'g'li	
SUN'IY INTELLEKT VA AVTOMATLASHTIRISHNING MEHNAT BOZORI DINAMIKASIGA TA'SIRI.....	77
Akmalbek Najimov Umid o'g'li, Dinara Ishmanova	
ПРАКТИКА И АНАЛИЗ КРЕДИТОВАНИЯ ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ ПРОДУКЦИИ	81
Шамшетьева Гульрашан	

AHOLI DAROMADLARI O'SISHI VA INFLYATSIYA DARAJASI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	83
G'ayratova Zilola G'anijon qizi, Ibragimov G'anijon G'ayratovich	
KORXONALARDA MAHSULOT SAVDOSIGA OID MA'LUMOTLARNI TAHLIL QILISHNING ZAMONAVIY INTELEKTUAL YONDASHUVLARI	86
Baydullayeva Dildora Tuylibayevna, Baydullayev Ruslan Tuylibayevich	
ELEKTRON TIJORATNING MILLIY IQTISODIYOTGA TA'SIRI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	90
Toxirov Shodibek Jo'ra o'g'li	
RAQOBATBARDOSH ELEKTROTEXNIKA MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRISHDA TEXNOLOGIK MODERNIZATSIYA VA INVESTITSIYA SIYOSATINING O'RNI	93
Jalolov Abbasxon Ravshanxon	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA BUXGALTERIYA HISOBI VA AUDIT TIZIMLARINI AVTOMATLASHTIRISHNING METODOLOGIK ASOSLARI	97
To'laganov Ziyovuddin Kamolitdin o'g'li	
THE IMPACT OF EXTERNAL DEBT, INVESTMENT ACTIVITY, AND CAPITAL FORMATION PROCESSES ON EXPORT VOLUME AND ECONOMIC GROWTH DYNAMICS IN CENTRAL ASIAN COUNTRIES	102
Tojiqulova Sitora Sobirjon qizi	
HUMAN CAPITAL AND DIGITAL TRANSFORMATION: DRIVERS OF SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT	108
Hamrokulov Mirabbos Ortiqovich	
YEVROPA ITTIFOQI DAVLATLARI SOLIQ SIYOSATINI USTUVOR JIHATLARINI MARKAZIY OSIYO MAMLAKATLARIDA QO'LLASH ORQALI SOLIQ TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	110
Hakimov Feruz Xurshid o'g'li	
KAPITAL TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI TIJORAT BANKLARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI OSHIRISH KONSEPSIYASI	114
Turdibayev Abdulaziz Abduvaxidovich	
O'ZBEKISTONNING 12 YILLIK TA'LIM TIZIMIGA QAYTISH ISLOHOTI	118
Ashurov Abdulaziz Rustamovich, Olimov Anvarjon Atamirzayevich, Mahmudov Ziyoviddin Shamsiddinovich, Ishmuratov Baxodir Xusanovich	
MAMLAKATNING XALQARO BAHOLASH TIZIMLARIDAGI MAVQEINI YAXSHILASHDA IQTISODIY MUSTAHKAMLIKNING AHAMIYATI	123
Berdibekova Dilfuza Xoldorbekovna	
XALQARO SAVDODA MARKETING ROLI: EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH	125
Qurolov Maqsud Obitovich	
BANK RISKLARINING BANK FAOLIYATIGA TA'SIRI VA ULARNI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	130
B.Izbosarov, N.Hakimova	
OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGI MASALASINING JAHON IQTISODIYOTIDA TUTGAN O'RNI	132
Abdusamatov Barkamol Rustamjon o'g'li	
DYUZDO SPORTIDA MALAKALI SPORTCHILARNI TAYYORLASH JARAYONIDA TAKTIK TAYYORGARLIKNING NAZARIY ASOSLARI VA AMALIY AHAMIYATI	135
Tangriyev Abdullo Tovashovich	
SANOATDA QO'SHILGAN QIYMAT HAJMINI OSHIRISH	138
Mamurjonova Ruxshonabegim Farxodovna	
O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM BOSHQARUVI UCHUN SUN'IY INTELLEKTNING KENGAYTIRILGAN BASHORATLI TAHLILI	142
Esanova Shohida O'tkirovna	
PROSPECTS OF USING CREDIT CARDS IN COMMERCIAL BANKS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN	146
Mamatova Sevara Ilhom qizi	
O'ZBEKISTONDA EKSPORTNI SUG'URTALASH MEXANIZMLARINI YANADA KENGAYTIRISH YO'NALISHLARI	151
Xalilova Feruza Jamolovna	

УЯЗВИМОСТИ В ПЛАТЕЖНЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	155
Садыков Азиз Миршарапович	
КРИТЕРИИ ОПРЕДЕЛЕНИЯ МАЛОГО БИЗНЕСА И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	160
Жусупова Анжим Тансыкбаевна	
SANOAT KORXONALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA OPERATSION SAMARADORLIKNI OSHIRISH: AVTOMOBILSOZLIK SEKTORI BO'YICHA ILMIY YONDASHUV	163
Allabergenov Azamat Joldasbayevich	
SUD-HUQUQ SOHASIDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN ISLOHOTLARNING INSON MANFAATLARIGA TA'SIRI	167
Majidov Muslimbek Maxamadjon o'g'li	
YOSHLAR TADBIRKORLIGINI MOLİYALASHTIRISHNING ASOSIY SHAKLLARI.....	170
Valiev Umid Gulamovich	
YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASI ASOSIDA AGRAR SEKTORNI MODERNIZATSIYA QILISH VA BARQAROR RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	173
G'afurov Zohidjon	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING RIVOJLANISHIDA INNOVATSIYALARDAN FOYDALANISH TAHLILI	177
Karimov Nodirbek	
КЛЮЧЕВЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЭФФЕКТИВНОСТИ В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННЫМИ ФИНАНСАМИ	179
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASALARIDA AUTSORSING XIZMATLARINI MOLIYALASHTIRISHNING ZAMONAVIY MODELLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI TAHLILI	182
Xamidov Anis Choriyevich	
PHYSIOLOGICAL CHANGES IN THE HEART IN ATHLETES OF DIFFERENT SPORTS	186
Yoldasheva Roila Jumaevna	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA MONETAR SIYOSATNING TRANSMISSIYA MEKANIZMLARI SAMARADORLIGINING EMPIRIK TAHLILI	192
Boltayeva Nilufar Shavkat qizi	
RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA TURIZM TARMOQLARINI SINERGETIK RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	197
Saidova Dilfuza Abdufattohovna	
АРХИТЕКТУРНЫЕ ПРИНЦИПЫ СОЗДАНИЯ БЕЗОПАСНЫХ И ДОСТУПНЫХ ВЕЛОДОРОЖЕК В УСЛОВИЯХ ПЛОТНОЙ ГОРОДСКОЙ ЗАСТРОЙКИ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	200
Абдуллаева Ситорабону Хасанжон кизи	
ЗЕЛЁНАЯ СЕРТИФИКАЦИЯ ЗДАНИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ	202
Н.Р. Аvezова, Б.Б. Гулямов, А.А. Халиков, М.Б. Шерматова	
KAPITAL BOZORI ORQALI MAMLAKAT IQTISODIYOTIGA INVESTITSIYA JALB QILISHNING BELARUS TAJRIBASI	207
Holov Sherali	
РАЗРАБОТКА ПРОСТРАНСТВЕННО-ИНФОРМАЦИОННЫХ МОДЕЛЕЙ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ РЕГИОНОВ С УЧЁТОМ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ	212
Реймова Гулмира Полатовна	
FINANCIAL STABILITY OF COMMERCIAL BANKS IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION: OPPORTUNITIES AND RISKS	215
Abdusalamov Olimjon Eshmirzayevich	
QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORIDA RISKLARNI BOSHQARISHNING AHAMIYATI	219
Xushvaqov Islombek Muxammadi o'g'li, Otaxonov Saidaxror Ilhomjon o'g'li	
O'ZBEKISTON MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI SIFATINI OSHIRISHNING MUHIM SHARTLARI	225
Murodbek Boltaboyev	

USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT SYSTEMS.....	222
Tojjeva Shakhnoza Bobomuratovna	
VIRTUAL LABORATORIYA PLATFORMALARINING IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDAGI O'RNI	226
A.I. Turayeva	
OLIY TA'LIM MUASSASALARINI MOLIYAVIY REJALASHTIRISHNING XORIJIY TAJRIBASI VA O'ZBEKISTONDA QO'LLASH ISTIQBOLLARI	229
Pulatova Moxira Baxtiyorovna, Amirhamzayev Abdubosit Muhammad o'g'li	
STRATEGIC RECONFIGURATION OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT POLICY IN POST-CRISIS UZBEKISTAN: LESSONS FROM THE EU	232
Rustamov Foziljon	
THE ORETICAL BASIS OF THE ORGANIZATION OF FREE ECONOMIC ZONES IN UZBEKISTAN	235
Mamadiev Elyor Akmalovich	
TURISTIK DESTINATINATSIYALAR RIVOJLANISHIGA TA'SIR QILUVCHI "ILDIZ" OMILLAR TAHLILI.....	237
Bekberganov Izzat Hurmat o'g'li	
СУЩНОСТЬ И ЗНАЧЕНИЕ БИЗНЕС-АНАЛИЗА В СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ОРГАНИЗАЦИЕЙ.....	243
Отабоев Ахмед Максудбек ўғли, Рахматуллаев Сардор Афзал ўғли	
DORIVOR O'SIMLIKLARNI QAYTA ISHLASHDA KLASSTER USULINI QO'LLASHNING AFZALLIKLARI	250
Usmonov Mirg'ulom Xoshim o'g'li	
O'ZBEKISTONDA PUL-KREDIT SIYOSATINING SAMARADORLIGINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	253
Ishmurzoyev Akbarali Abdujabborovich	
АРХИТЕКТУРНО-ПРОСТРАНСТВЕННАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ ГАСТРОНОМИЧЕСКИХ УЛИЦ	256
Хаитов С.И.	
TURIZM XIZMATLARI BOZORIDA EKOLOGIK MARKETING STRATEGIYALARI ORQALI TALABNI SHAKLLANTIRISH.....	259
Kutbitdinova Mohigul Inoyatovna, Tursunova Shahnoza Farxod qizi	
THE IMPORTANCE OF FINANCIAL SUPPORT BY THE BANKING AND FINANCIAL SYSTEM IN THE DEVELOPMENT OF SMALL BUSINESS	262
Annaklichev Sakhi Saparmukhamedovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIYAVIY RESURSLARNI BOSHQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING USLUBIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	265
Jumatova Gulzar Maxmud qizi	
TOVAR-XOMASHYO BIRJASIDA QO'LLANILADIGAN SHARTNOMA TURLARI VA ULARNING HUQUQIY-IQTISODIY XUSUSIYATLARI	268
Xudayberdiyev Kamoliddin Ustemirovich	
WAYS TO ENHANCE THE IMPORTANCE OF THE STATE BUDGET IN ENSURING SUSTAINABLE ECONOMIC GROWTH.....	270
Sheraliyev Nurbek Jumanazar ugli	
SPECIFIC FEATURES OF GREEN FINANCING IN COMMERCIAL BANKS	273
Qudratov Inomjon Nemat ugli	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	277
Salayeva Dilafro'z Aybekovna	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA TURIZM XIZMATLARI RIVOJLANISHINING AMALDAGI HOLATI VA IQTISODIY POTENSIALI	279
Madaminova Sanabar Askarovna	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANI AMALGA OSHIRISH MASALALARI.....	282
Jabborov Bahridin Rashidovich	

DRIVERS AND BARRIERS OF HIGHER EDUCATION INTERNATIONALIZATION IN POST-SOVIET CENTRAL ASIA: INTERNATIONALIZATION AT HOME AND ABROAD WITH EVIDENCE FROM UZBEK UNIVERSITIES.....	285
Yunusova Shirin Adxamovna	
OLIJ TA'LIM MUASSASALARIDA ZAMONAVIJ BOSHQARUV MODELLARINI RIVOJLANTIRISH: XALQARO YONDASHUVLAR.....	290
Raxmatillayev Sarvarbek Botirjonovich	
KICHIK SANOAT ZONALARINI TASHKIL ETISH ORQALI HUDUDLARNING BARQAROR RIVOJLANISHINI TA'MINLASH.....	294
Rashidov Mels Karimovich, Umarov Xurshidbek Ixtiyor o'g'li	

KICHIK SANOAT ZONALARINI TASHKIL ETISH ORQALI HUDUDLARNING BARQAROR RIVOJLANISHINI TA'MINLASH

Rashidov Mels Karimovich

Navoiy davlat konchilik va texnologiyalar universiteti
Iqtisodiyot va menejment kafedrasini mudiri, PhD, dotsent

Umarov Xurshidbek Ixtiyor o'g'li

Navoiy davlat konchilik va texnologiyalar universiteti
1M-24 guruh 2-kurs magistranti

Annotatsiya. Ushbu tezisda O'zbekistonda kichik sanoat zonalari tashkil etish orqali hududlarning barqaror rivojlanishini ta'minlash masalalari yoritilgan. Tadqiqotda statistik va tahliliy yondashuv asosida kichik sanoat zonalar soni hamda hududlar kesimida sanoat ishlab chiqarishi o'sishi ko'rsatkichlari talqin qilingan. Natijada bandlikni kengaytirish, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash va ishlab chiqarish salohiyatini oshirish bo'yicha amaliy takliflar ishlab chiqilgan. Shuningdek, mahalliy kooperatsiyani kuchaytirish va investitsiya muhitini yaxshilashning ustuvor yo'nalishlari asoslangan.

Kalit so'zlar: kichik sanoat zonalar, hududiy rivojlanish, barqaror rivojlanish, sanoat infratuzilmasi, sanoat ishlab chiqarishi.

Abstract. This thesis highlights the issues of ensuring sustainable regional development in Uzbekistan through the establishment of small industrial zones. Using statistical and analytical approaches, the study interprets indicators of the number of small industrial zones and the growth of industrial production across regions. As a result, practical recommendations have been developed to expand employment, support entrepreneurship, and enhance production capacity. In addition, priority areas for strengthening local cooperation and improving the investment climate have been substantiated.

Keywords: small industrial zones, regional development, sustainable development, industrial infrastructure, industrial production.

Аннотация. В данном тезисе освещаются вопросы обеспечения устойчивого развития регионов Узбекистана посредством создания малых промышленных зон. В исследовании на основе статистического и аналитического подходов интерпретируются показатели количества малых промышленных зон, а также роста промышленного производства в региональном разрезе. В результате разработаны практические предложения по расширению занятости, поддержке предпринимательства и повышению производственного потенциала. Также обоснованы приоритетные направления укрепления местной кооперации и улучшения инвестиционного климата.

Ключевые слова: малые промышленные зоны, региональное развитие, устойчивое развитие, промышленная инфраструктура, промышленное производство.

Bugungi kunda O'zbekistonda hududlarning barqaror rivojlanishini ta'minlash, sanoatni modernizatsiya qilish hamda iqtisodiy o'sishni hududlar kesimida muvozanatli ravishda shakllantirish ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi. Ushbu jarayonda kichik sanoat zonalar hududlarda ishlab chiqarish infratuzilmasini rivojlantirish, yangi ishlab chiqarish quvvatlarini joylashtirish va tadbirkorlik faoliyatini kengaytirish uchun qulay sharoit yaratib bermoqda.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 9-martdagi "Kichik sanoat zonalarini ta'minlash to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi 134-son¹ qarorida ham tarmoqni rivojlantirish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan. Qaror kichik sanoat zonalarini faoliyatini muvofiqlashtirish, ularning boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish hamda hududlarda sanoat infratuzilmasini rivojlantirish uchun zarur institutsional sharoitlarni yaratishni nazarda tutadi. Qaror doirasida kichik sanoat zonalarini tashkil etish va rivojlantirish orqali ishlab chiqarish faoliyatini rag'batlantirish, tadbirkorlik subyektlari uchun qulay ishbilarmonlik muhitini shakllantirish

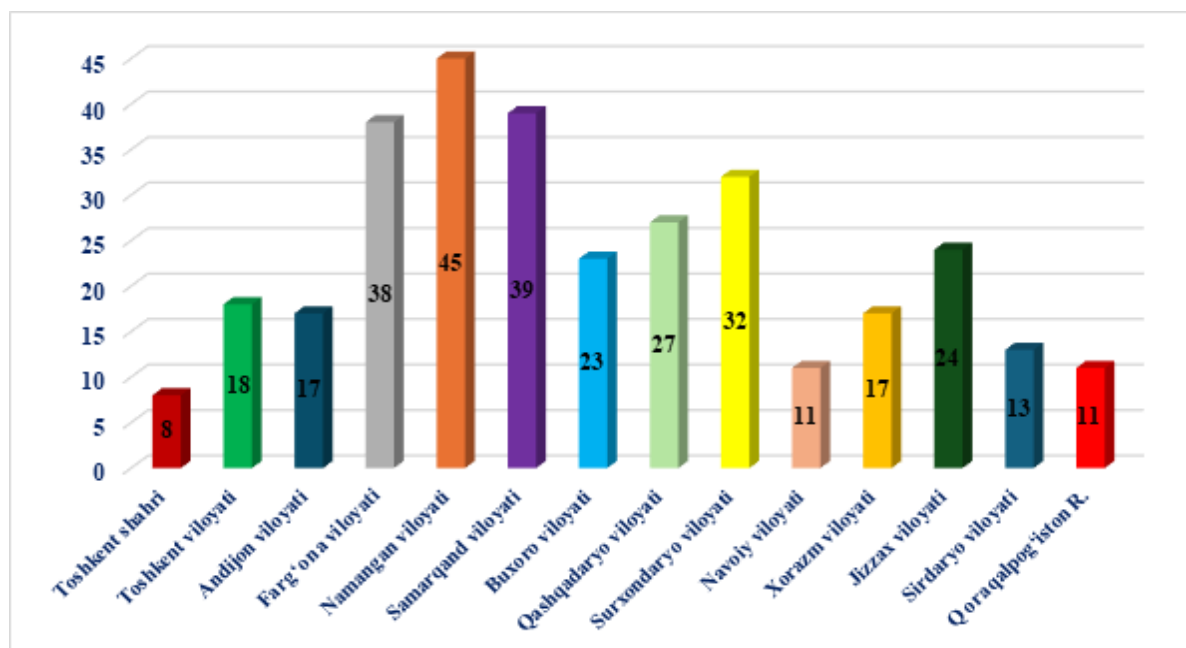
1 <https://lex.uz/docs/-4758585>

hamda sanoat kooperatsiyasini kengaytirish masalalariga ustuvor ahamiyat berilgan. Natijada mahalliy resurslardan samarali foydalanish, ishlab chiqarish zanjirlarini chuqurlashtirish va investitsiya jarayonlarini faollashtirish uchun mustahkam asos yaratiladi. Bu esa hududlarda sanoat ishlab chiqarishining barqaror o'sishini ta'minlash, bandlikni kengaytirish va iqtisodiy salohiyatni oshirish orqali barqaror rivojlanish omillarining shakllanishiga xizmat qiladi.

O'zbekistonda kichik sanoat zonalarini tashkil etish hududlarda sanoat faoliyatini rivojlantirish hamda ishlab chiqarish salohiyatini oshirishga qaratilgan muhim institutsional mexanizm hisoblanadi. Kichik sanoat zonalari, eng avvalo, zarur muhandislik-kommunikatsiya infratuzilmasi bilan ta'minlangan ishlab chiqarish maydonlarini shakllantirish orqali tadbirkorlik subyektlari uchun qulay ishbilarmonlik muhitini yaratadi. Elektr energiyasi, gaz, suv ta'minoti, transport va logistika infratuzilmasining markazlashgan holda tashkil etilishi ishlab chiqarish jarayonlarining uzluksizligini ta'minlashga xizmat qiladi. Bundan tashqari, kichik sanoat zonalari doirasida tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash va sanoat kooperatsiyasini rivojlantirishga ustuvor ahamiyat qaratiladi. Hududlarda joylashgan kichik va o'rta biznes subyektlarining bir hududda jamlanishi ishlab chiqarish zanjirlarini shakllantirish, xomashyo va tayyor mahsulotlar harakatini muvofiqlashtirish hamda kooperatsion aloqalarni mustahkamlash imkonini beradi. Shu orqali hududiy sanoat faolligi kuchayib, mahalliy iqtisodiy rivojlanishning barqaror asoslari shakllanadi.

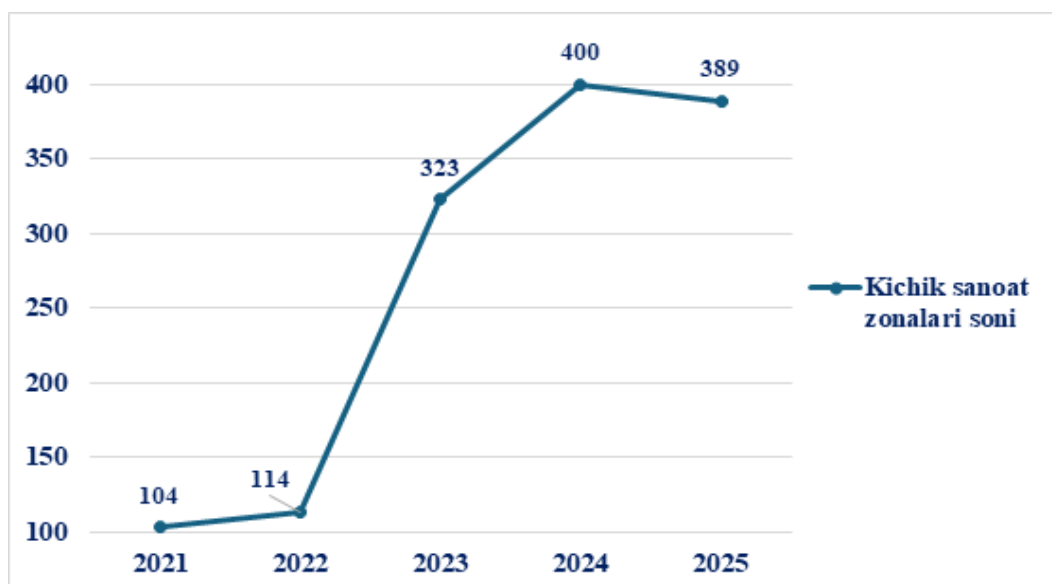
O'zbekistonda kichik sanoat zonalari 2015-yilda Birlashgan Millatlar Tashkiloti tomonidan tasdiqlangan Barqaror Rivojlanish Maqsadlariga erishish yo'lida muhim amaliy mexanizm sifatida namoyon bo'lmoqda. Xususan, 9-Barqaror rivojlanish maqsadi — sanoatlashtirish, innovatsiyalar va infratuzilmani rivojlantirish bilan kichik sanoat zonalarining vazifalari bevosita uyg'unlashadi. Kichik sanoat zonalari orqali hududlarda barqaror ishlab chiqarish infratuzilmasini shakllantirish, sanoat faoliyatini kengaytirish hamda innovatsion yechimlarni joriy etish uchun zarur shart-sharoitlar yaratiladi. Shu jihatdan, kichik sanoat zonalari O'zbekistonda inklyuziv va barqaror sanoatlashuvni ta'minlash, hududiy tafovutlarni qisqartirish hamda iqtisodiy o'sishning barqaror asoslarini mustahkamlashga xizmat qiladi (1-rasm).

1-rasm. O'zbekiston Respublikasidagi kichik sanoat zonalari soni hududlar kesimida.²

Yuqoridagi rasmda O'zbekiston hududlari kesimida kichik sanoat zonalari sonining taqsimlanishi aks ettirilgan. Ko'rinib turibdiki, eng yuqori ko'rsatkich 45 ta kichik sanoat zonasi bilan Namangan viloyatiga to'g'ri keladi, undan keyingi o'rinlarda Samarqand va Farg'ona viloyatlari joylashgan. Mazkur hududlarda aholi zichligi va tadbirkorlik faolligining yuqoriligi sanoat zonalarini keng rivojlantirishga zamin yaratgan. 25-30 ta oraliqidagi kichik sanoat zonalari Qashqadaryo, Surxondaryo va Jizzax viloyatlarida kuzatilib, bu hududlarda sanoat zonalari bosqichma-bosqich kengayib borayotganini ko'rsatadi. Navoiy, Sirdaryo hamda Qoraqalpog'iston Respublikasi, shuningdek poytaxt Toshkent shahrida ko'rsatkichlarning boshqa hududlarga nisbatan pastligi bu hududlarni rivojlantirish kerakligi bildiradi. Umuman olganda, kichik sanoat zonalarining hududiy joylashuvi hududlarning iqtisodiy salohiyati va rivojlanish ehtiyojlari bilan uzviy bog'liqligini yaqqol namoyon etadi (2-rasm).

² O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi.

2-rasm. So'nggi yillarda O'zbekistonda kichik sanoat zonalari sonining o'sib borishi.³

Ushbu rasmda 2021-2025-yillarda O'zbekistonda kichik sanoat zonalari sonining dinamik o'sishi aks ettirilgan. 2021–2022-yillarda ko'rsatkichlar nisbatan barqaror bo'lib, kichik o'sish kuzatilgan. 2023-yildan boshlab esa keskin o'sish kuzatilib, kichik sanoat zonalari soni 323 taga yetgan. 2024-yilda eng yuqori nuqtaga chiqib, 400 taga yaqinlashgani sanoat infratuzilmasini kengaytirishga qaratilgan tizimli yondashuv kuchayganini ko'rsatadi. 2025-yilda esa ko'rsatkich deyarli saqlanib qolib, barqarorlashuv bosqichiga o'tilganini anglatadi. Mazkur dinamik o'sish kichik sanoat zonalarining hududiy rivojlanish va sanoatlashuv jarayonidagi muhim rolini yaqqol ifodalaydi.

O'zbekistonda kichik sanoat zonalarining samaradorligini oshirish hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish xususiyatlarini inobatga olgan holda amalga oshirilishi muhimdir. Respublika hududlarida sanoat salohiyati, xomashyo bazasi va mehnat resurslari turlicha bo'lgani sababli kichik sanoat zonalarini rivojlantirishda hududiy ixtisoslashuv tamoyiliga asoslangan yondashuv muhim ahamiyat kasb etadi. Bu, o'z navbatida, ishlab chiqarish quvvatlarini joylashtirishda hududlarning mavjud imkoniyatlaridan samarali foydalanish imkonini beradi. Shu bilan birga, O'zbekistonda kichik sanoat zonalari doirasida tadbirkorlik subyektlarini qo'llab-quvvatlash, mahalliy kooperatsiyani rivojlantirish hamda tayyor mahsulotlar ishlab chiqarishni kengaytirishga qaratilgan chora-tadbirlarni izchil davom ettirish muhim hisoblanadi. Hududlarda logistika infratuzilmasini takomillashtirish, eksportga yo'naltirilgan ishlab chiqarishlarni rag'batlantirish va investitsiya jarayonlarini faollashtirish orqali kichik sanoat zonalarining hududiy iqtisodiyotdagi o'rni yanada mustahkamlanadi.

Xulosa qilib aytganda, o'tkazilgan tahlillarimiz ko'rsatib turibdiki, O'zbekistonda kichik sanoat zonalarini rivojlantirish hududlarning barqaror iqtisodiy o'sishini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Kichik sanoat zonalari hududlarda sanoat infratuzilmasini shakllantirish, ishlab chiqarish faoliyatini faollashtirish hamda tadbirkorlik muhitini rivojlantirish uchun samarali platforma vazifasini bajaradi. Statistik ma'lumotlar ushbu zonalarning hududlar kesimida kengayib borayotgani va sanoat ishlab chiqarishining o'sishi bilan uzviy bog'liqligini tasdiqlaydi. Shuningdek, kichik sanoat zonalari Barqaror rivojlanish maqsadlariga, xususan sanoatlashtirish va infratuzilmani rivojlantirishga qaratilgan 9-maqsadga erishishda muhim amaliy mexanizm hisoblanadi. Umuman olganda, kichik sanoat zonalarini hududiy xususiyatlarni inobatga olgan holda rivojlantirish O'zbekistonda barqaror va muvozanatli iqtisodiy taraqqiyotni ta'minlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 9-martdagi "Kichik sanoat zonalari to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi 134-son qarori. <https://lex.uz/uz/docs/-4758585>
2. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. O'zbekiston Respublikasida maxsus iqtisodiy zona, kichik sanoat zona, texnopark va klasterlar faoliyati (2025-yil yanvar-mart) <https://stat.uz/uz/matbuot-markazi/qo-mita-yangiliklar/61690-o-zbekiston-respublikasida-maxsus-iqtisodiy-zona-kichik-sanoat-zona-texnopark-va-klasterlar-faoliyati-2021-yil-yanvar-iyun-3>
3. UN SDGs(Sustainable Development Goals) <https://sdgs.un.org/goals/goal9>
4. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi sayti ma'lumotlari. <https://stat.uz/uz>
5. <https://nsdg.stat.uz/uz/>

3 O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi.

muhandislik

& iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100